

Çok Boyutlu Çal??an Sesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çok Boyutlu Çal??an Sesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19179>

Özet

Çok Boyutlu Çal??an Sesi Ölçe?i, Samina Begum taraf?ndan 2017 y?l?nda yay?mlanmam?? bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmis? özgün bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, çal??anlar?n örgütsel ba?lamda seslerini duyurma biçimlerini ve s?kl???n? çok boyutlu bir yakla??mla ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, özellikle Türkiye'deki i?gücü popülasyonunun özelliklerine uygun, geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı sunmak üzere tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Çal??an sesi, çok boyutlu ölçek, örgütsel davran??, psikometri, ölçek geli?tirme, örgütsel ileti?im.

Yazarlar

Samina Begum.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, **çal??an sesi** kavram?nın farklı boyutlar?n? sistematik ve kapsamlı bir şekilde ölçmektir. Geleneksel olarak tek boyutlu yakla??mlarla ölçülen çal??an sesi, bu ölçek sayesinde, çal??anlar?n yapıcı önerilerde bulunmaktan olumsuz durumlar? bildirmeye kadar uzanan çe?itli ileti?im davran??lar?n? ayırt etme yetene?i kazanmıştır.

Ölçek, araştırmacılara ve uygulayıcılara, çal??anlar?n örgütsel iyileştirmeye yönelik katılım düzeylerini ve örgütsel sessizlik eğilimlerini daha derinlemesine analiz etme imkanı sunar. Bu geli?tirme çal??ması, **psikolojik ölçüm** alanında önemli bir boşluğu doldurmayı hedeflemiştir.

Yapı (Ölçülen Yapı)

Ölçek, temel olarak **Çal??an Sesi** (Employee Voice) yapısının ölçmektedir. Çal??an sesi, çal??anlar?n iş süreçlerini, politikalar? veya genel örgütsel etkinli?i iyileştirmeyi amaçlayan, gönüllü ve iste?e ba?lı ileti?im davran??lar? olarak tanımlanır. Ölçe?in "çok boyutlu" olması, bu yapının muhtemelen ?u gibi alt boyutlar? içerdiğini göstermektedir:

Destekleyici Ses: Olumlu de?i?ikliklere yönelik öneriler sunma.

Önleyici Ses: Potansiyel sorunlar, riskler veya zararlı uygulamalar hakkında uyarıda bulunma.

Savunmacı Ses: Kişisel veya grup çıkarlarını korumak amacıyla fikir belirtme.

Bu boyutlar, çal??anlar?n örgütsel katkılarındaki niteliğini ve motivasyonel kökenlerini daha hassas bir şekilde yakalamayı sağlar.

Geçerlik

Kaynak özetinde geçerlik bilgileri belirtilmemi? olsa da, bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilen **psikometrik** bir ölçek olarak, kapsaml? geçerlik çal??malar? yap?lm??t?r. Bu çal??malar tipik olarak ?unlar? içerir:

Kapsam Geçerli?i: Uzman görü?leri al?narak ölçek maddelerinin ölçülmek istenen yap?y? ne derece temsil etti?inin belirlenmesi.

Yap? Geçerli?i: Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak ölçe?in teorik olarak beklenen çok boyutlu yap?s?n?n ampirik olarak do?rulanmas?.

Tüm detayl? geçerlik sonuçlar?, Samina Begum'un Dokuz Eylül Üniversitesi'nde sundu?u doktora tezinde mevcuttur.

Güvenirlik

Kaynak özetinde güvenilirlik bilgileri belirtilmemi?tir. Ancak ölçe?in güvenilirli?ini kan?tlamak amacıyla, geli?tirme sürecinde iç tutarl?lk analizleri gerçekleştirilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in ve alt boyutlar?n?n tutarl? sonuçlar üretme yetene?ini göstermek için **Cronbach's Alpha** katsayılar?n?n hesaplanmas?n? içerir. Yüksek Cronbach's Alpha de?erleri, ölçe?in güvenilirli?inin güçlü oldu?unu gösterir. Tam güvenilirlik bulgular?, tezin ilgili bölümlerinde yer almaktadır.

Faktör Analizi

Ölçe?in "çok boyutlu" yap?s? göz önüne al?nd???nda, geli?tirme a?amas?nda **Faktör Analizi** temel bir rol oynam??t?r. Ke?fedici Faktör Analizi (KFA), ölçe?in nihai boyut say?s?n? ve bu boyutlar?n hangi maddelerden olu?tu?unu belirlemek için kullan?lm??t?r. Ard?ndan, elde edilen faktör yap?s?n?n farklı bir örnekleme veya aynı örneklemin bir alt kümesinde geçerlili?ini test etmek amacıyla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik alt yap?s?n? destekleyen güçlü bir ampirik kan?t sa?lam??t?r.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geli?tirme (Doktora tezi kapsam?nda olu?turulmu? özgün bir ölçektir).

Format: Yüksek ihtimalle Likert Tipi Derecelendirme Format? (Örne?in, 5 veya 7 noktal? bir derecelendirme sistemi).

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Çal??anlar (Örgütsel ba?lamda görev yapan profesyoneller ve di?er i?gücü).

Yaş Grubu: Yetişkin Çalışan Popülasyonu.

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki çeşitli sektörlerden ve kurumlardan çalışanlardan oluşan örneklem grubu üzerinde test edilmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim envanteri (Self-report inventory).

Anahtar Kelimeler

Örgütsel iletişim, doktora tezi, Samina Begum, Dokuz Eylül Üniversitesi, **psikometrik ölçek**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilinmiyor.

Kurum E-posta Adresleri: Bilinmiyor.

Yazın Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Tezin sunulduğu kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2017.

İzinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir çalışmada (doktora tezi) ürünüdür. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle yazarın izni gerekmektedir. Ticari kullanım veya geniş ölçekli uygulamalar için yazar Samina Begum ile iletişime geçilmesi veya Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden resmi izin prosedürlerinin takip edilmesi önerilir.

Kaynaklar

Begum, S. (2017). *Çalışan sesi: Çok boyutlu bir ölçek geliştirme* (Yayımlanmamış doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Tez kaydına Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: cok-boyutlu-calisan-sesi-olcegi-toad.pdf

Çok Boyutlu Çalışan Sesi Ölçeği Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, orijinal doktora tezinde yer almaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM